

Stadsdijken Zwolle

Compensatieplan NNN

1804499-02740

Projectgegevens

Het Dijkteam Zwolle is een samenwerkingsverband tussen het Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDO Delta) en de Dijk alliantie Zwolle (DAZ) voor de planuitvoeringsfase van project Stadsdijken Zwolle.

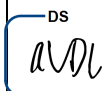
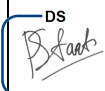
Referentie Waterschap Drents Overijsselse Delta: HWBP Stadsdijken Zwolle
Kenmerk Waterschap Drents Overijsselse Delta: Z/18/016154-85369

Dijkteam Zwolle	Opdrachtgever: Waterschap Drents Overijsselse Delta	Opdrachtnemer: Dijk Alliantie Zwolle
Bezoek- en postadres	Postadres	Postadres
Dokter van Deenweg 162	Postbus 60	Postbus 111
8025 BM Zwolle	8000 AB Zwolle	2130 AC Hoofddorp
	Contactpersoon: dhr. P. Staats	Contactpersoon dhr. R. Lormans

Werkpakket

Object

Activiteittype

Opgesteld: TAUW	Gecontroleerd: A. van der Linde	Geautoriseerd: R. Lormans	Geautoriseerd: P. Staats
Projectrol: Deskundige	Projectrol: Vergunningenmanager	Projectrol: Manager Techniek en Realisatie	Projectrol: Dijkteammanager
Paraaf: 	Paraaf: 	Paraaf: 	Paraaf:
Datum: 08-07-2021 09:19	Datum: 08-07-2021 10:30	Datum: 08-07-2021 10:31	Datum: 08-07-2021 11:43 CEST

Documenthistorie

Versie	Datum	Toelichting
0.1	24-03-21	Concept t.b.v. review
1.0	07-07-21	Definitieve versie

Distributielijst

organisatie	Projectrol	aantal	Analoog (ja/nee)
Dijkteam			

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Compensatieplan NNN	5

Inleiding

Achterliggend treft u als bijlage document Compensatieplan NNN, met kenmerk/doc. Id: 1804499-02740. Dit document is opgesteld door TAUW en heeft als doel de compensatie voor het Natuur Netwerk Nederland (NNN) inzichtelijk te maken.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar het achterliggend document.

Compensatieplan NNN

Zie achterliggend document

Compensatieplan Natuurnetwerk Nederland Stadsdijken Zwolle

7 juli 2021

Verantwoording

Titel	Compensatieplan Natuurnetwerk Nederland Stadsdijken Zwolle
Opdrachtgever	Dijkteam Stadsdijken Zwolle
Projectverantwoordelijke	Arjen van der Linde
Auteur(s)	Berto van Dam
Tweede lezer	Luc Bruinsma
Doc. Id	1273406
Projectnummer	1273406
Aantal pagina's	22
Datum	7 juli 2021
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Compensatieopgave NNN	4
1.3	Combinatie met herplant beschermde houtopstanden Wnb	9
2	Uitwerking compensatie	9
2.1	Inleiding	9
2.2	Compensatie in en nabij het plangebied Stadsdijken Zwolle	9
2.2.1	Beheertype N12.02 kruiden- en faunarijk grasland en N10.02 Vochtig hooiland	9
2.2.2	Beheertype N12.03 glanshaverhooiland	10
2.2.3	Beheertype N17.06 vochtig- en hellinghakhout	12
2.2.4	Samenvatting compensatie nabij het plangebied Stadsdijken Zwolle en resterende compensatieopgave	13
2.3	Compensatie waterberging Soeslo	13
2.3.1	Huidige situatie	13
2.3.2	Beheertype N05.04 dynamisch moeras	15
2.3.3	Beheertype N04.02 zoete plas	18
2.3.4	Beheertype N12.02 kruiden- en faunarijk grasland en N10.02 vochtig hooiland	19
2.3.5	Beheertype N14.01 Rivier- en beekbegeleidend bos	19
2.3.6	Samenvatting compensatie nabij het plangebied Stadsdijken Zwolle + Soeslo	20
3	Conclusie en voorwaarden compensatie	21
4	Bronnen	22

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In de natuurtoets voor het project Stadsdijken Zwolle (TAUW, 2021) zijn effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) getoetst. Daarbij zijn de volgende mogelijke effecten beschouwd:

- Een vermindering van (de kwaliteit van) bestaande natuur-, bos- en landschapselementen
- Een vermindering van de uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren in verbindingzones en tussen de verschillende leefgebieden in de verschillende leefgebieden in delen van het NNN
- Een vermindering van het areaal van de grote natuurlijke eenheden (robuustheid en aaneengeslotenheid)
- Een belemmering voor het verloop van natuurlijke processen in de grote eenheden
- Een verstoring van de natuurlijke morfologie, waterkwaliteit, watervoering en verbondenheid met het landschap van water met een natuurbestemming
- Een verandering van de grond- en oppervlaktewateromstandigheden (kwaliteit en kwantiteit) die de voor de natuurdoeltypen gewenste grond- en oppervlaktewatersituatie (verder) aantasten

Uit de natuurtoets blijkt dat er alleen sprake is van een aantasting in oppervlakte en kwaliteit van bestaande natuur-, bos- en landschapselementen. Van een verdergaande aantasting van wezenlijke waarden is geen sprake en de afname in oppervlakte en kwaliteit van bestaande natuur-, bos- en landschapselementen is relatief beperkt. De aantasting van landschapselementen en/of beheertypen dient echter wel volledig te worden gecompenseerd conform de Omgevingsverordening van de provincie Overijssel. Dit is uitgebreid beschreven in de genoemde natuurtoets (TAUW, 2021). Voorliggend compensatieplan gaat in op de invulling van de benodigde compensatiemaatregelen. Doel is om inzichtelijk te maken welke maatregelen genomen moeten worden en dat deze maatregelen uitvoerbaar zijn en geborgd kunnen worden.

1.2 Compensatieopgave NNN

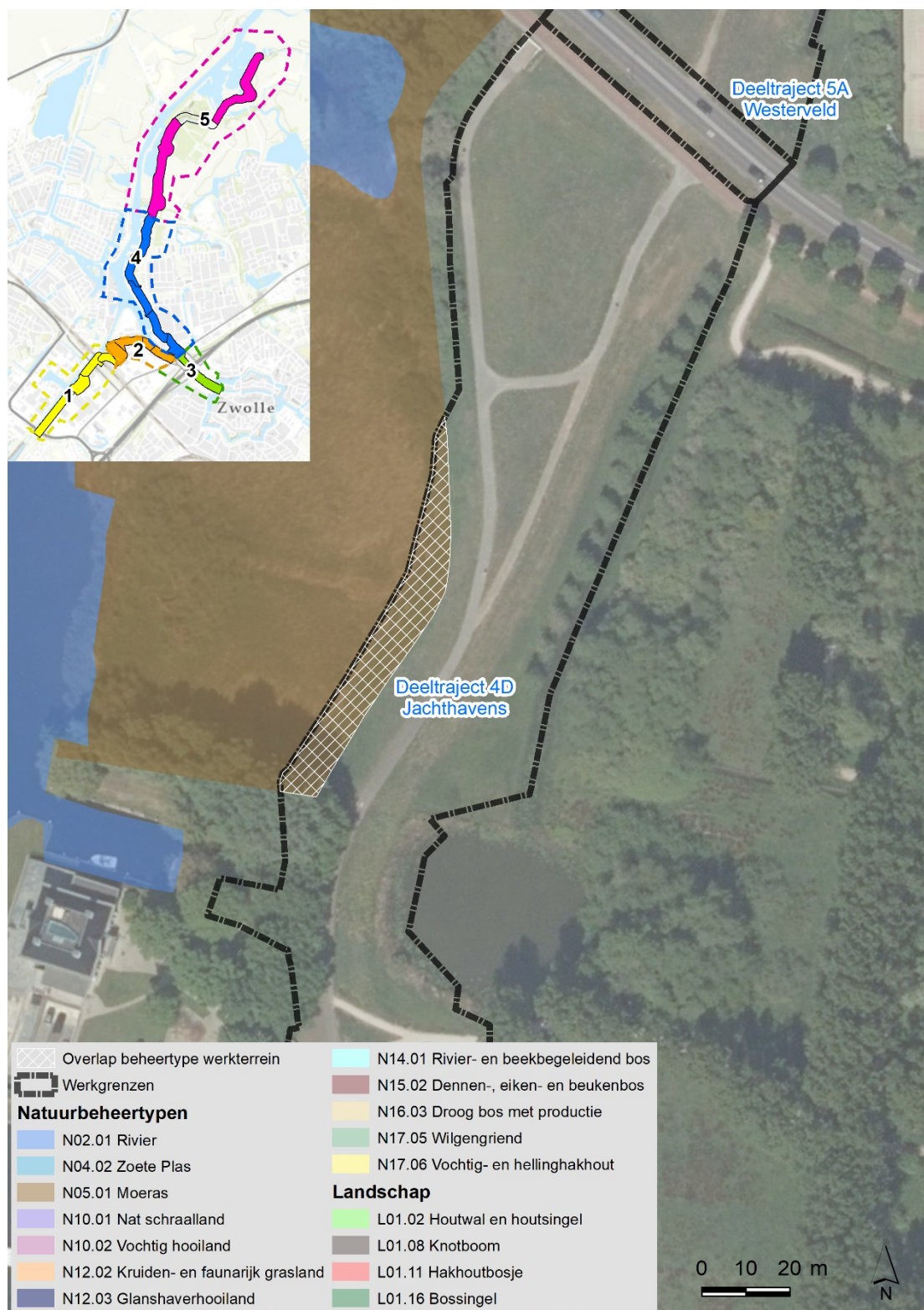
Figuur 1.1 tot en met 1.3 geven de overlap van het ruimtebeslag van de dijkversterking met de landschapselementen en beheertypen van het NNN weer. De compensatieopgave per landschapselement- en beheertype is in tabel 1.1 weergegeven. Het beheertype N12.02 kruiden- en faunairijk grasland en N10.02 Vochtig hooiland, dat op een deel van de aanwezige dijken aanwezig is, wordt als onderdeel van de reguliere afwerking van de dijk ter plaatse in oppervlakte volledig gecompenseerd. Door de kleiafwerking van de dijk zal zich vermoedelijk een type grasland ontwikkelen van voedselrijkere omstandigheden dan nu op het dijklichaam aanwezig is. Daarnaast vraagt de ontwikkeling van een soortenrijk bloemrijk grasland een ontwikkelingsduur van minimaal enkele jaren. Daarom is, ook na herstel van de grasmat op het dijklichaam, sprake van een kwaliteitsverlies. Om die reden vindt overcompensatie plaats met een factor 50 %. Naast herstel van de grasmat dient aanvullend ook elders compensatie van bloemrijk grasland plaats te vinden.

In hoofdstuk 2 en 3 is beschreven hoe de noodzakelijke compensatie in de directe nabijheid van het plangebied of elders gerealiseerd wordt.

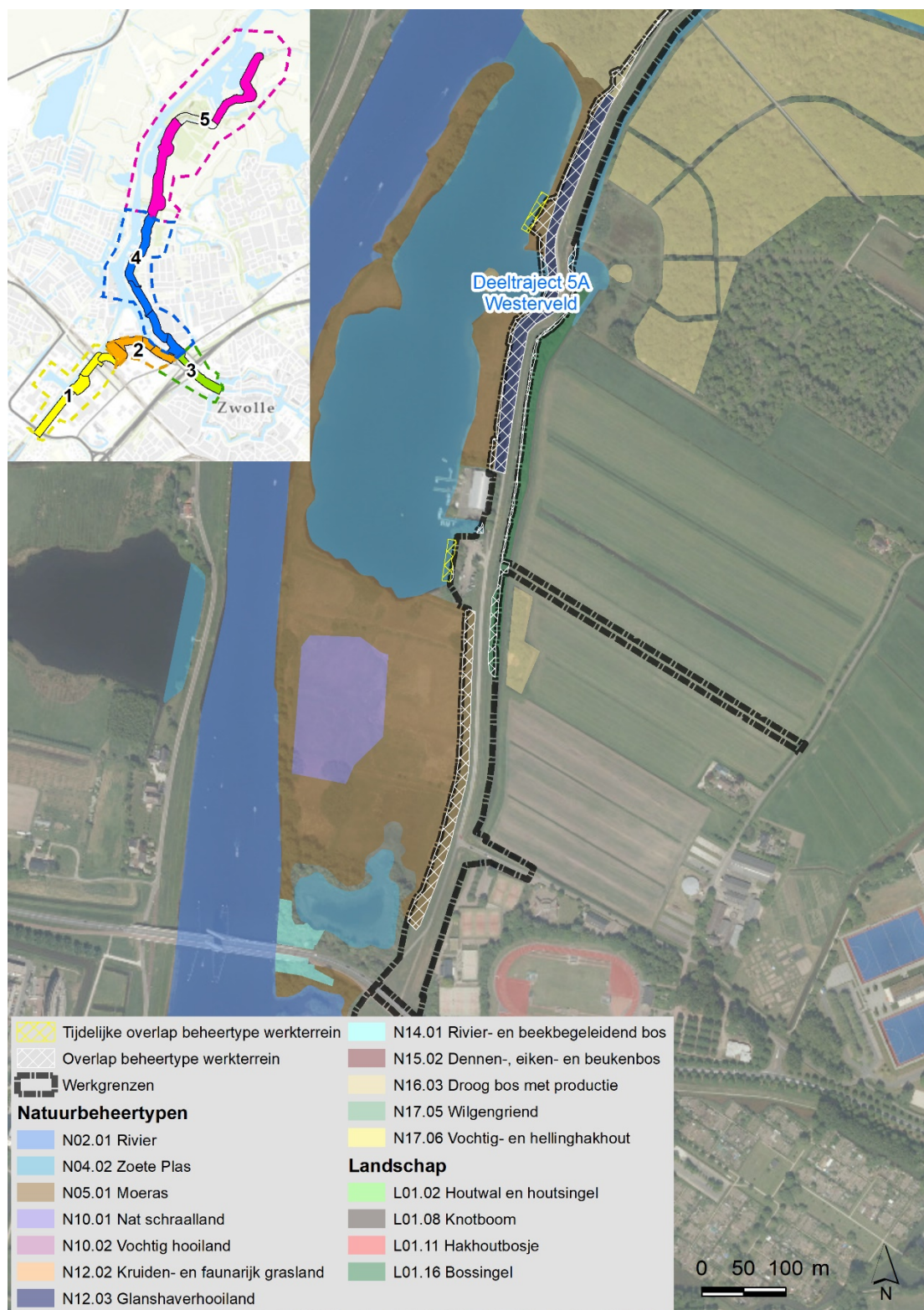
Tabel 1.1 Compensatieopgave (m²) landschapselement- en natuurbeheertypen NNN

Landschapselement- of natuurbeheertype	Aantasting (m ²)	Compensatieopgave (m ²)
L01.16 Bossingel	1.707	1.878
N05.04 Dynamisch moeras	7.720	8.492
N12.03 Glanshaverhooiland	7.014	7.716
N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos	1.448	1.883
N16.03 Droog bos met productie	820	902
N04.02 Zoete Plas	3.617	3.979
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	28.796	14.398 (overcompensatie)*
N10.02 Vochtig hooiland	7.000	3.500 (overcompensatie)*
Totaal		42.748

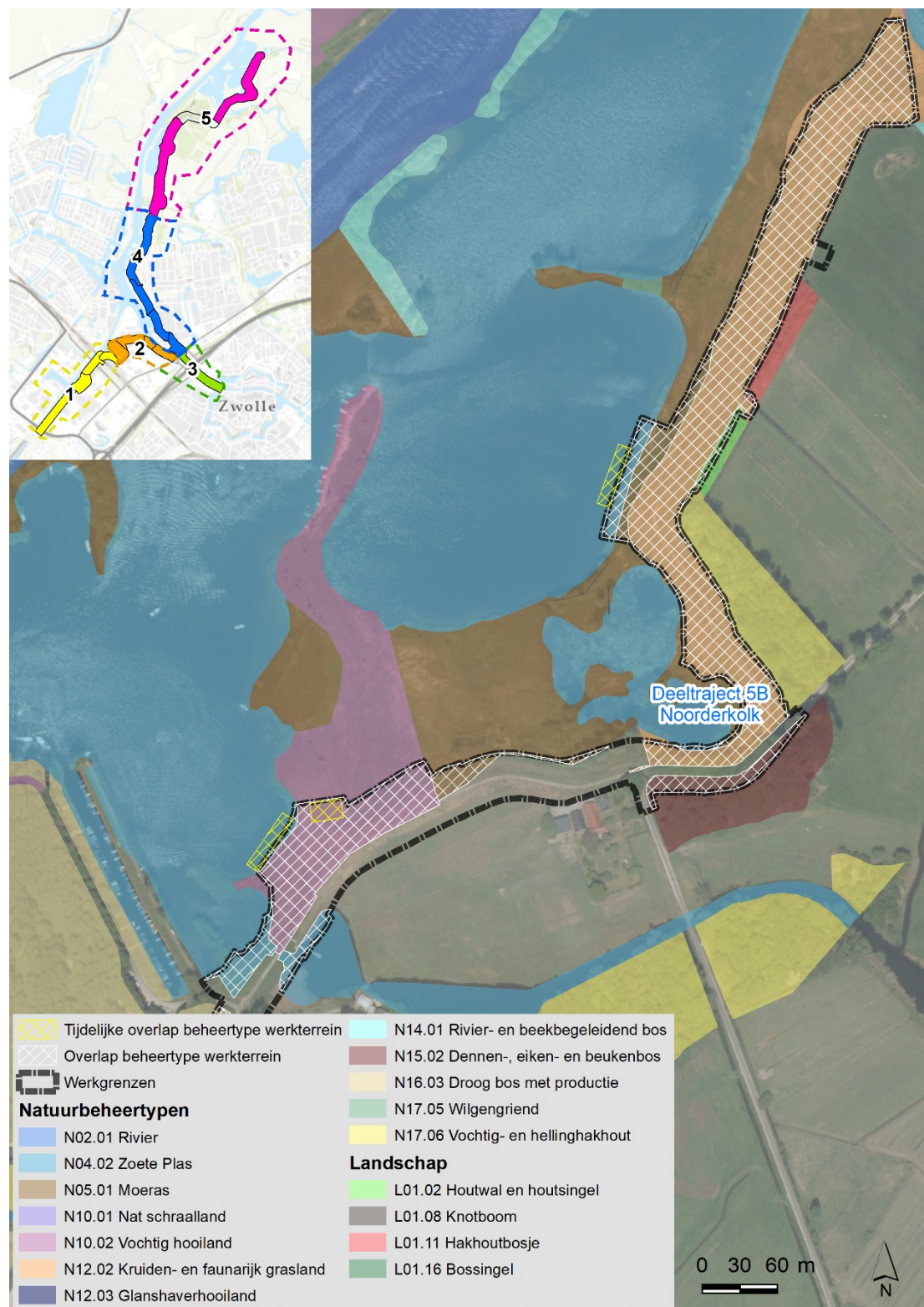
*) Dit betreft alleen de noodzakelijke overcompensatie. Compensatieoppervlakten in de vorm van herstel van het beheertype op de nieuwe dijken (respectievelijk 28.706 en 7.000 m²) zijn hier niet weergegeven.

Figuur 1.1 Ligging van het dijkontwerp in deeltraject 4D ten opzichte van het NNN

Figuur 1.2 Ligging van het dijkontwerp in deeltraject 5A ten opzichte van het NNN

Figuur 1.3 Ligging van het dijkontwerp in deeltraject 5B ten opzichte van het NNN

1.3 Combinatie met herplant beschermde houtopstanden Wnb

De noodzakelijke herplant van beschermde houtopstanden in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) zal worden gecombineerd met de compensatie van bos in het kader van het NNN. Ook voor de herplant van houtopstanden gelden specifieke regels, maar de combinatie is in beginsel mogelijk en toegestaan. Aan de herplant van houtopstanden worden minder kwalitatieve eisen gesteld dan aan de NNN-compensatie. Een beschermde houtopstand heeft een oppervlakte van minimaal 1.000 m². Om de NNN-compensatie te combineren met de herplantplicht voor houtopstanden moet daarom een bosperceel/houtopstand met een oppervlakte van minimaal 1.000 m² worden gerealiseerd als niet kan worden aangesloten op een bestaande houtopstand.

2 Uitwerking compensatie

2.1 Inleiding

Er is in beginsel voor gekozen om de compensatie zoveel mogelijk binnen of in de directe nabijheid van het plangebied te realiseren, omdat dit de robuustheid van het NNN en de samenhang tussen het NNN en Natura 2000 nabij de locaties waar ingrepen plaatsvinden ten goede komt. Zoals hiervoor beschreven wordt op het nieuwe dijklichaam kruiden- en faunarijck grasland en vochtig hooiland ter plaatse van aangetaste locaties gecompenseerd (respectievelijk 28.796 en 7.000 m²).

Voor de resterende compensatieopgaven bleek buitendijks geen ruimte aanwezig te zijn, omdat het volledige buitendijkse areaal van het NNN al als actueel beheertype is begrensd. Binnendijks bleken de mogelijkheden ook beperkt door de eigendomssituatie (particulier eigendom, met name agrarisch gebruik) en de daarmee samenhangende verwervingskosten en onzekerheden over medewerking van de betreffende grondeigenaren. Daarnaast zijn ook de binnendijks aanwezige natuurlijke elementen zoals bospercelen en oppervlaktewater al volledig als beheertype binnen het NNN aangewezen. In overleg met het ontwerpteam en het waterschap zijn enkele locaties grenzend aan het plangebied in beeld gekomen die eigendom zijn van het waterschap en die geschikt zijn om de beheertypen glanshaverhooiland en vochtig hellinghakhout te realiseren. Deze compensatie nabij het plangebied is uitgewerkt in paragraaf 2.2. Voor de resterende compensatieopgave is op enige afstand van het plangebied een geschikte locatie gevonden nabij Soeslo, die eveneens in eigendom is van het waterschap. De compensatie op deze locatie is uitgewerkt in paragraaf 2.3.

2.2 Compensatie in en nabij het plangebied Stadsdijken Zwolle

2.2.1 Beheertype N12.02 kruiden- en faunarijck grasland en N10.02 Vochtig hooiland

Zoals beschreven wordt het beheertype N12.02 kruiden- en faunarijck grasland en N10.02 Vochtig hooiland, dat op een deel van de aanwezige dijken aanwezig is, als onderdeel van de reguliere afwerking van de dijk ter plaatse in oppervlakte volledig gecompenseerd (respectievelijk 28.796 en 7.000 m²).

Deze worden hierna niet meer expliciet genoemd in de compensatieoppervlakten. Het noodzakelijke beheer bestaat naar verwachting uit 2 x per jaar maaien met afvoer van maaisel. Bij het maaien kan (ten behoeve van fauna) pleksgewijs wat vegetatie worden overgeslagen.

2.2.2 Beheertype N12.03 glanshaverhooiland

Glanshaverhooiland is regionaal kenmerkend voor het rivierengebied, met afzettingen van kalkrijk zand en zavel. Het is daarom ecologisch gezien wenselijk om dit beheertype nabij het plangebied te compenseren. Compensatie op grote(re) afstand van het rivierengebied is niet wenselijk, omdat daar geschikte condities door afwezigheid van afzettingen van kalkrijk zand en zavel afwezig zijn. Het realiseren van natuurlijke graslanden sluit tevens goed aan bij de wens van Waterschap Drents Overijsselse Delta om bloemrijke dijken binnen het project te realiseren (WDOD, 2020).

Dijken worden normaliter afgewerkt met klei vanwege de erosiebestendigheid in relatie tot de waterkerende functie van de dijk. Dergelijke kleiafdekkingen kunnen de basis vormen voor een bloemrijke grasbegroeiing, maar zijn te voedselrijk voor het beheertype glanshaverhooiland dat groeit op schraler zandig of zavelig substraat. Bij de Stadsdijken zijn met name op locaties met de toepassing van stabilisatieschermen mogelijkheden aanwezig om af te zien van een kleibekleding. Hier kan, zonder problemen vanuit het oogpunt van hoogwaterveiligheid, een afdeklaag van zand of zavel worden toegepast als basis voor de ontwikkeling van het beheertype glanshaverhooiland. In overleg met de aannemer zijn de locaties in figuur 2.1 en 2.2 in deelgebied 5A met een totaal oppervlak van ongeveer 10.000 m² (1 ha) geschikt bevonden, waarmee de benodigde compensatie van bijna 0,8 ha ruimschoots wordt ingevuld.

Op de aangegeven locaties die grenzen aan bestaand NNN wordt het beheertype glanshaverhooiland gerealiseerd, door een deklaag relatief voedselarme en bij voorkeur kalkhoudende zand- of zavelgrond aan te brengen. De grond mag niet vervuild zijn en mag ook niet een hoog fosfaatgehalte of organische stofgehalte hebben. Het gebruik van plaggen van al aanwezig soortenrijk grasland dat door de dijkversterking zal worden vergraven is vervolgens een voorkeursmaatregel. Alternatief of aanvullend kan ook na de aanleg maaisel van glanshaverhooiland uit de directe omgeving worden uitgestrooid om de vestiging van gewenste soorten planten te bewerkstelligen of stimuleren. Hiervoor kan desgewenst ondersteuning worden gevraagd van Landschap Overijssel, die de naastgelegen natuurgebieden beheert.

Het noodzakelijke beheer bestaat naar verwachting initieel uit 2 x per jaar maaien met afvoer van maaisel. Bij het maaien kan (ten behoeve van fauna) pleksgewijs wat vegetatie worden overgeslagen. Bij voldoende verschraling kan de maaifrequentie mogelijk op lange termijn worden verminderd tot 1-jaarlijkse maaibeurt.

Figuur 2.1 De lichtgroene arcering geeft de ontwikkellocaties van glanshaverhooiland weer ten oosten van de Westerveldse Kolk

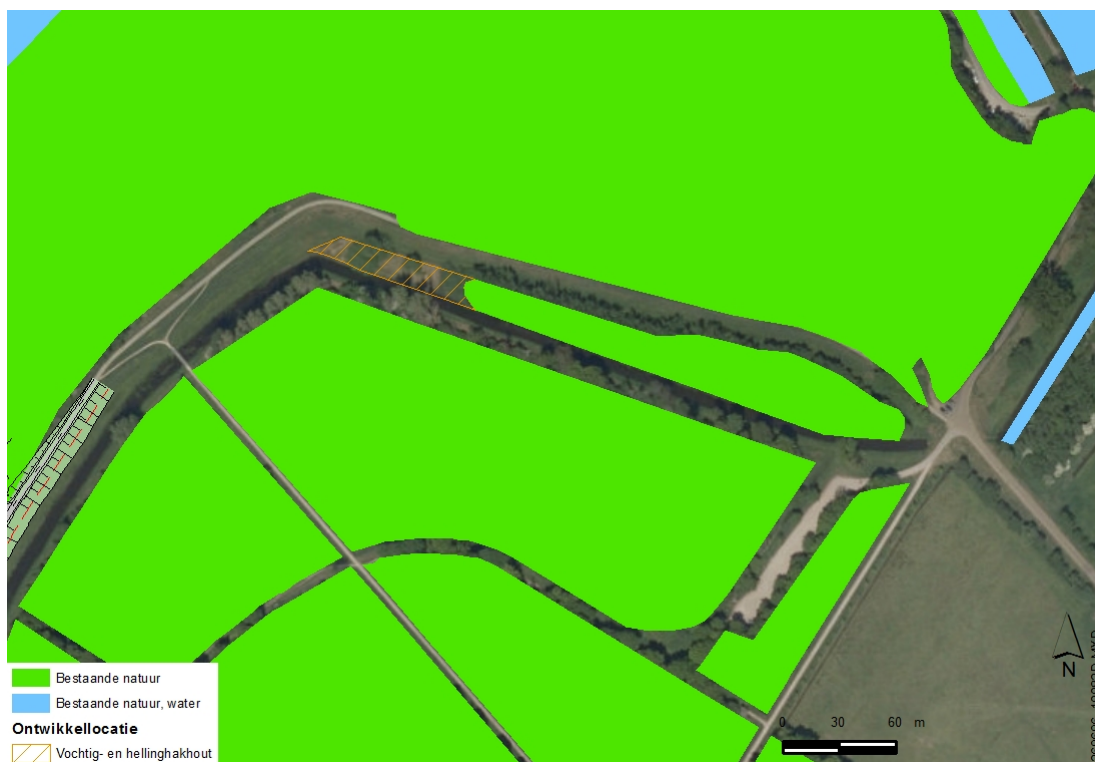

Figuur 2.2 De lichtgroene arcering geeft de ontwikkellocaties van glanshaverhooiland weer ter weerszijden van de Mastenbroekerallee

2.2.3 Beheertype N17.06 vochtig- en hellinghakhout

Met dit beheertype kan op een kwalitatief hoogwaardige en voor dit gebied kenmerkende wijze invulling worden gegeven aan een deel van de compensatieplicht voor de minder gebiedseigen typen L01.16 Bossingel, N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos en N16.03 droog bos met productie.

Grenzend aan een bosperceel dat al tot het NNN en dit beheertype wordt gerekend, ligt een rietland van ongeveer 900 m² dat al spontaan aan het verbossen is (zie figuur 2.3). Dit rietland ligt nu net buiten de NNN-begrenzing en voldoet daarmee als compensatielocatie. De locatie bevindt zich tussen deeltraject 5A en 5B. Realisatie van het gewenste beheertype vochtig hakhout kan relatief eenvoudig worden bereikt door het verder laten verbossen. Het aanplanten van enkele elzen of wilgen kan dit proces bespoedigen en is daarom gewenst. Het gewenste beheer bestaat uit regulier hakhoutbeheer, waarbij de houtopstand gefaseerd periodiek wordt afgezet. De doorlooptijd van het cyclische hakhoutbeheer kan worden afgestemd op de groeisnelheid van de houtopstand en bedraagt naar verwachting gemiddeld eens in de 10-25 jaar.

Figuur 2.3 Vochtig hellinghakhout kan op de aangecijlde locatie binnen de oranje arcering worden uitgebreid aangrenzend aan het bestaande areaal van dit beheertype binnen het NNN

2.2.4 Samenvatting compensatie nabij het plangebied Stadsdijken Zwolle en resterende compensatieopgave

In tabel 2.1 is de omvang van de compensatie nabij het plangebied weergegeven en de resterende compensatieopgave die elders dient te worden gerealiseerd.

Tabel 2.1 Invulling compensatieopgave (m²) nabij het plangebied

Landschapselement- of natuurbeheertype	Compensatieopgave (m ²)	Compensatie nabij plangebied (m ²)	Resterende opgave (m ²)
L01.16 Bossingel, N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos en N16.03 droog bos met productie	4.663	900 (als N17.06)	3.763
N04.02 Zoete Plas	3.979	-	3.979
N05.04 Dynamisch moeras	8.492	-	8.492
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland (overcompensatie)	14.398	-	14.398
N10.02 Vochtig hooiland (overcompensatie)	3.500	.	3.500
N12.03 Glanshaverhooiland	7.725	10.000	-

2.3 Compensatie waterberging Soeslo

2.3.1 Huidige situatie

Het realiseren van de resterende compensatie opgave vindt plaats op een perceel met een oppervlakte van ongeveer 7 ha dat recent is ingericht als waterberging. Het perceel is in eigendom van het waterschap en grenst aan het NNN, maar is zelf nog niet als NNN begrensd. Het betreffende waterbergingsgebied bij Soeslo (Linterzijl / Stuwpannd 11) is door het waterschap ontwikkeld op basis van het Projectplan Marswetering fase 2. Daaraan liggen beleidsmatig zowel KRW-doelen ten grondslag (goede ecologische waterkwaliteit) als hydrologische doelen (WB21, GGOR) en efficiënt beheer en onderhoud (B&O-Visie waterschap). KRW-doelen gelden echter alleen voor het waterlichaam Marswetering zelf, niet voor het aanliggende waterbergingsgebied. Er is daarmee geen directe samenloop / overlap tussen NNN-compensatie en KRW-maatregelen, die een belemmering zou kunnen vormen voor het inzetten van het waterbergingsgebied als NNN-compensatie. Wel versterken de NNN-compensatie en KRW-maatregelen elkaar, hetgeen vanuit ruimtelijk oogpunt voordelig is.

Het waterschap beoogt een hoofdfunctie waterberging in combinatie met de ontwikkeling van dynamische natte natuur. Hoewel de locatie op enige afstand van de ingrepen in het NNN ligt versterkt deze de robuustheid en samenhang van het NNN bij Soeslo en dus het NNN als geheel. De locatie biedt daarnaast goede mogelijkheden voor natte natuur met een vergelijkbare (inundatie)dynamiek als de beheertypen waarvan een beperkte oppervlakte wordt aangetast bij de Stadsdijken Zwolle. De waterberging bij Soeslo biedt qua oppervlakte ruime mogelijkheden om de resterende compensatie voor Stadsdijken Zwolle in te vullen.

We adviseren het volledige terrein als NNN te bestemmen en hieraan beheertypen toe te kennen. Een deel van het terrein kan worden ingezet als compensatie voor Stadsdijken Zwolle. Het overige areaal kan mogelijk in overleg met de provincie worden gebruikt als reservering van compensatie voor toekomstige projecten van het waterschap. Deze aanpak voorkomt dat op de waterberging verschillende regimes van toepassing zijn met alle onduidelijkheid van dien.

Figuur 2.4 geeft de eigendom situatie van de waterberging en omliggende percelen weer. Figuur 2.5 geeft weer welke typen natuur die in de waterberging beoogd zijn. Figuur 2.5 toont ook de ligging van de waterberging ten opzichte van al aanwezige NNN natuur. De waterberging in stuwpand 11 maakt deel uit van het inrichtingsproject Marswetering Fase 2 dat in de zomer van 2020 is uitgevoerd en bestaat uit de onderdelen: een goede invulling geven aan de KRW-opgave, wateroverlast tegengaan door meer water vast te houden in waterbergingen, het op orde houden van het watersysteem en een uitvoerbaar beheer- en onderhoudsplan dat ondersteunend is aan de gestelde beleidsdoelstelling. Met de inrichting is een natuurlijk (moeras)beekdal te gerealiseerd met een oeverzone met plas- dras situaties en moeras. Er zijn nog enkele bospercelen voorzien (WDOD, 2018). KRW-doelen zijn goed te combineren met NNN-doelen en het beschermingsregime voor het NNN biedt zelfs een meerwaarde door extra garanties voor de bescherming van de KRW-doelen op lange termijn.

Op 12 maart 2021 is het perceel bezocht door Marjet Hooft (ecoloog WDOD), André Pelgröm (coördinator grondzaken WDOD), Eric Versteeg (projectmanager TAUW) en Berto van Dam (ecoloog TAUW) om te kijken welke NNN beheertypen aan het perceel kunnen worden toegekend. Het resultaat is hierna uitgewerkt.

Figuur 2.4 Eigendom situatie van de (percelen rond) de waterberging. De blauwe arcering betreft de waterberging. De groene arcering betreft grasland met agrarische functie

Figuur 2.5 Beoogde natuur in stuwpan 11 als onderdeel van inrichtingsproject Marswetering Fase 2 (concept tekening)

2.3.2 Beheertype N05.04 dynamisch moeras

In de beoogde moeraszones binnen de waterberging, inclusief de brede ondiepe oeverzones langs de waterloop mogen zich moeraszones ontwikkelen. Ook hoger gelegen terreindelen inunderen bij een hoog waterpeil. Als het waterpeil zakt, blijft water in lager gelegen delen staan, zodat poelen ontstaan. Enkele terreindelen zijn voorzien van een drempel in de vorm van een grondwal, zodat water langer wordt vastgehouden. De situatie leent zich bij uitstek voor de ontwikkeling van N05.04 dynamisch moeras.

Figuur 2.6 Eén van de compartimenten waar zich moeras zal ontwikkelen

Figuur 2.7 Eén van de plas, dras situaties. Bij een hoog water piek kan het water uit de watergang over de drempel (rechts) stromen

Figuur 2.8 Een vergelijkbare situatie als in figuur 2.7. Dit terreindeel is aanzienlijk natter omdat het maaiveld verder verlaagd is

Figuur 2.9 In lager gelegen delen blijft relatief lang en mogelijk permanent water staan

2.3.3 Beheertype N04.02 zoete plas

In figuur 2.5 is te zien dat een meanderende moerasbeek is aangelegd. Deze voldoet geheel als het beheertype N04.02 zoete plas. Het beheertype zoete plas omvat waterlichamen, breder dan 4 m en dieper dan 20 cm. (gemiddelde waterdiepte), van stilstaande, of zeer langzaam stromende wateren, met waterplanten zoals fonteinkruiden, waterlelie, gele plomp, watergentiaan, waterranonkels en soms ook sterrenkrozen. De vegetaties zijn erg variabel in bedekking, ook binnen 1 seizoen (www.bij12.nl). In de oevers van de watergangen zijn zogenaamde otter inhammen gerealiseerd waar otter bij het foerageren vis kan insluiten.

Figuur 2.10 Watergangen die als beheertype zoete plas begrensd zullen worden

2.3.4 Beheertype N12.02 kruiden- en faunarijk grasland en N10.02 vochtig hooiland

Op de hogere delen is mogelijk de ontwikkeling van N12.02 kruiden- en faunarijk grasland voorzien. Kruidenrijk grasland zal zich spontaan ontwikkelen en wordt beheerd als extensief hooiland (eventueel met nabeweiding) of extensief begraaasd weiland. Vanwege het vochtige karakter komt dit areaal ook in aanmerking voor compensatie van beheertype N10.02 vochtig hooiland. N12.02 kruiden- en faunarijk grasland en N10.02 vochtig hooiland zijn in tabel 2.3 in paragraaf 2.3.6 daarom samen uitgewerkt. Aanvullende bemesting is ongewenst, zowel vanuit het oogpunt van de natuurdoelen als de waterkwaliteit.

Figuur 2.11 Baltsende scholeksters in de waterberg

2.3.5 Beheertype N14.01 Rivier- en beekbegeleidend bos

Voor het realiseren van bos is aanplant van bomen of spontane bosontwikkeling mogelijk. Omdat het hier een recent heringericht gebied betreft, nog zonder spontane struweelvorming of bosopslag, heeft het de voorkeur om bomen en struiken aan te planten. Gebruik van geschikt sortiment en oorspronkelijk inheems plantmateriaal heeft sterk de voorkeur vanwege de natuurfunctie. Vanwege de vochtige tot natte omstandigheden is het beheertype beekbegeleidend bos het best passende beheertype. Als geschikte soorten dient gedacht te worden aan bomen en struiken die bestand zijn tegen hoge waterstanden en periodieke inundaties, zoals zwarte els, fladderiep, grauwe wilg, inheemse vogelkers en eenstijlige meidoorn. Het beheer kan zeer extensief zijn en zich richten op een gevarieerde bosstructuur, bijvoorbeeld door gerichte dunning of hakhoutbeheer.

Door 1 perceel met een oppervlakte van minimaal 1.000 m² te realiseren, wordt ook voldaan aan de herplantplicht voor houtopstanden in het kader van de Wnb.

2.3.6 Samenvatting compensatie nabij het plangebied Stadsdijken Zwolle + Soeslo

In tabel 2.3 is de omvang van de compensatie nabij het plangebied en bij Soeslo weergegeven. De oppervlakten bij Soeslo zijn een voorlopige indicatie, die op basis van nadere uitwerking door het waterschap nog bijgesteld kan worden.

Tabel 2.3 Invulling compensatieopgave (m²) nabij het plangebied en Soeslo

Landschapselement- of natuurbeheertype	Compensatieopgave (m ²)	Compensatie nabij plangebied + Soeslo (m ²)	Resterende opgave (m ²)
L01.16 Bossingel, N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos en N16.03 droog bos met productie	4.663	900 + 4.416 = 5.316 (als N17.06 / N14.01)	-
N04.02 Zoete Plas	3.979	0 + 5.947 = 5.947	-
N05.04 Dynamisch moeras	8.492	0 + 31.667 = 31.667	-
N12.02 /N10.02 Kruiden- en faunarijk grasland / Vochtig hooiland (overcompensatie)	17.898 (14.398 + 3.500)	0 + 15.035 = 15.035	2.863
N12.03 Glanshaverhooiland	7.716	10.000 + 0 = 10.000	-

Uit tabel 2.3 blijkt dat er na compensatie in Soeslo een compensatieopgave van 2.863 m² resteert voor de overcompensatie opgave voor N12.02/N10.02. Dit 'tekort' wordt echter ruimschoots goed gemaakt doordat een surplus aan compensatie plaatsvindt voor onder meer glanshaverhooiland (2.284 m²) en N05.04 dynamisch moeras (23.175 m²). In samenhang worden daarmee zowel het verlies aan areaal als verlies aan kwaliteit voldoende gecompenseerd (zie ook tabel 3.1).

3 Conclusie en voorwaarden compensatie

De basis voor dit compensatieplan wordt gevormd door de natuurtoets voor het project Stadsdijken Zwolle (TAUW, 2021). In voorliggend compensatieplan is de noodzakelijke compensatie voor de aantasting van het NNN door het project Stadsdijken Zwolle uitgewerkt. Deze is in dit plan gecombineerd met de verplichte herplant van houtopstanden in het kader van de Wet natuurbescherming. In tabel 3.1 is een totaaloverzicht van de uitwerking weergegeven.

Tabel 3.1 Invulling compensatieopgave (m²) totaal

Landschapselement- of natuurbeheertype	Compensatieopgave (m ²)	Compensatie totaal (m ²)	Surplus (m ²)
L01.16 Bossingel, N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos en N16.03 droog bos met productie	4.663	5.316 (als N17.06 / N14.01)	653
N04.02 Zoete Plas	3.979	5.947	1.968
N05.04 Dynamisch moeras	8.492	31.667	23.175
N12.02 Kruiden- en faunairijk grasland en N10.02 vochtig hooiland (overcompensatie)	17.898	15.035	- 2.863
N12.03 Glanshaverhooiland	7.716	10.000	2.284
Totaal	42.748	67.965	25.217

Door de in dit plan uitgewerkte compensatie blijven het areaal, de kwaliteit en de samenhang van het NNN netto behouden en is zelfs sprake van circa 2,5 ha surplus aan compensatie. In het plangebied worden graslanden ter plekke hersteld en nabij het plangebied van Stadsdijken Zwolle worden kenmerkende beheertypen zoals glanshaverhooiland en vochtig hakhout ontwikkeld, die ter plaatse de kwaliteit en robuustheid van het NNN versterken evenals de samenhang tussen het NNN en Natura 2000. Daarbij ontstaat geen conflict met de waterkerende functie van de dijk en de ontwikkeling komt ook ten goede aan de landschappelijke kwaliteit ter plaatse. Aanvullend wordt bij Soeslo eveneens een versterking van de robuustheid van het NNN gerealiseerd in de vorm van een 'slimme' combinatie van waterberging en natte dynamische natuur, die ook de KRW-doelen ondersteunt. De verplichte herplant van houtopstanden in het kader van de Wnb is naadloos ingepast in de NNN-compensatie, zodat deze niet naast elkaar hoeven te worden gerealiseerd.

De gronden waarop de compensatie is uitgewerkt zijn alle reeds in bezit van het Waterschap Drents Overijsselse Delta, de initiatiefnemer van de dijkversterking, en daarmee is de uitvoerbaarheid geborgd. Alle benodigde inrichtings- en beheermaatregelen zijn afgestemd op de abiotische kenmerken van de locaties en daarmee technisch en ecologisch uitvoerbaar. Er is geen twijfel over de haalbaarheid en de ecologische doelrealisatie als aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- Het beheertype kruiden- en faunairijk grasland, dat op een deel van de aanwezige dijken aanwezig is, wordt als onderdeel van de reguliere afwerking van de dijk ter plaatse volledig hersteld en is daarom niet expliciet in de compensatieopgave opgenomen. Als onverwacht sprake zou zijn van belemmeringen voor de aanleg van grastaluds, zoals die nu in het dijkontwerp zijn voorzien, dan kan alsnog sprake zijn van een (aanvullende) compensatieplicht voor dit beheertype
- De nevenfunctie natuur vormt geen belemmering voor waterhuishoudkundige (hoofd)functies, zoals de waterkerende functie van de dijk of de waterbergings-, wateraanvoer- en waterafvoerfunctie van het compensatiegebied bij Soeslo. Het beheer van de verschillende beoogde beheertypen kan binnen dit kader (mede) afgestemd worden op de natuurfunctie en onderdeel zijn van het reguliere / planmatige beheer door het waterschap
- De natuurfunctie dient te worden geborgd door de natuurdoeleinden op te nemen in een actueel bestemmingplan, bijvoorbeeld als nevendoeleinde in een waterhuishoudkundige hoofdbestemming. Aangenomen is dat de gemeente dit in nauw overleg met het waterschap kan en zal vormgeven. Aanvullend is ook een actualisatie van de provinciale beheertypenkaart wenselijk
- Omdat de gronden reeds in eigendom zijn van het waterschap en ook door het waterschap worden beheerd (al of niet middels uitbesteding) is geen nadere privaatrechtelijke overeenkomst met derden aan de orde

4 Bronnen

TAUW, 2021. Natuurtoets Stadsdijken Zwolle. Toetsing aan Soortbescherming, beschermde houtopstanden en Natuurnetwerk Nederland in het kader van de Wet natuurbescherming.

Waterschap Drents Overijsselse Delta, 2018. Projectplan Marswetering Fase 2. Datum: 18 september 2018. Status: V1.0.

Waterschap Drents Overijsselse Delta, 2020. Bloemrijke dijken Stadsdijken Zwolle. 25 juni 2020. Referentie 1894499-02267. Versie 0.1.